

Hrvatska: Bez naknade za unistene kuce

Author: [Drago Hedl](#)

Zakon kojim se onemogućava Srbima iz Hrvatske da naplate naknadu za imovinu unistenu u ratu verovatno će razljutiti Zapad.

Manjinski Srbi koji traže naknadu za imovinu koju su unistili pripadnici hrvatske vojske i policije tokom rata tesko će ostvariti svoja prava ukoliko parlament usvoji novi zakon sledeće sedmice.

Prema predlogu zakona osobama koje su zadobile fizicke povrede omogućice se da zatraze odstetu, ali se ne predvidja bilo kakva mogućnost naknade za unistenu imovinu. To će svakako razljutiti medjunarodnu zajednicu i, mozda, ugroziti kandidaturu Zagreba za članstvo u Evropskoj uniji.

Hrvatski Sabor je 1996. godine ukinuo član 180. Zakona o obligacionim odnosima na osnovu koga su građani mogli tražiti naknadu štete nastalu usled akata nasilja i terora, što je uključivalo naknadu za namerno unistenu imovinu od strane pripadnika Hrvatske Vojske, HV, ili policije.

Tri godine kasnije, hrvatski parlament je doneo dopune Zakona o obligacionim odnosima kojima su obustavljeni svi sudski postupci za naknadu štete koju su pocinili pripadnici Hrvatske Vojske ili policije.

Vlasti su ove zakonske izmene donele pod izgovorom da treba usvojiti novi zakon kojim bi se utvrdila odgovornost za nastalu štetu, ali do danas nisu ispunile svoje obećanje.

Kako tvrde medjunarodni posmatraci, novim zakonom će se prakticno ponistiti zahtevi za naknadom štete Srba iz Hrvatske.

Zapadni zvaničnici već su nagovestili da će zauzeti čvrst stav prema Zagrebu ukoliko se ispostavi da je to tako.

"Vazno je da se svim građanima koji su podneli tuzbe za odštetu prema starom zakonu omogući nastavak sudskih postupaka", kaže Alesandro Frakaseti, portparol OEBS-a u Zagrebu.

A šef misije OEBS-a u Hrvatskoj Piter Semnebi dodaje kako "nije u skladu s medjunarodnim zakonskim obavezama Hrvatske da se sudske presude o naknadi za unistenu imovinu, kao i neresene tuzbe, retroaktivno ponistavaju".

Nacrt zakona, za koji se očekuje da će ga vlada uputiti parlamentu na razmatranje sledeće nedelje, ne predvidja naknadu štete za unistenu imovinu, mada je u mnogim slučajevima za unistavanje odgovorna hrvatska armija i policija, smatraju diplomatski izvori.

Jedino će građani koji su pretrpeli fizicke povrede ili porodice ubijenih imati pravo da traže odštetu.

U trenutku kada hrvatski zvaničnici pokušavaju da poprave imidz zemlje uoci podnošenje molbe za članstvo u Evropskoj uniji, nedostaci predloženog zakona ukazuju na probleme hrvatske vlade sa

postovanjem prava manjina.

Posmatraci kazu da je vlada pozurila sa zakonskim promenama iz straha da bi desnica mogla politicki iskoristiti isplate naknada za unistenu imovinu etnickim Srbima sto bi dovelo do gubitka glasova za vladaju cu koaliciju - pogotovo medju hrvatskim izbeglicama koje jos uvek cekaju na obnovu svojih kuca - na izborima koji ce se odrzati do kraja godine.

Ipak, pokusavaju ci da neutralise desnicare, premijer Ivica Racan rizikuje da ugrozi kandidaturu za clanstvo u Evropskoj uniji.

Prema procenama razlicitih nevladinih organizacija u Hrvatskoj, oko 20.000 kuca, od kojih vecina pripada Srbima, namerno su spaljene ili minirane tokom rata izmedju 1991. i 1996. godine.

Znatan deo kuca, u vlasnistvu hrvatskih gradjana srpske nacionalnosti, unistili su pripadnici hrvatske armije ili policije kao upozorenje ostalim Srbima o tome sta bi im se moglo dogoditi ukoliko ne napuste Hrvatsku.

Ipak, najve ci deo kuca je razrusen tokom ofanziva hrvatske armije u maju i avgustu 1995. godine, kada su citava sela bila spaljena.

"Vladina odluka da ne placa odstedu za kuce koje su namerno spaljene ili minirane predstavlja nastavak diskriminatorske politike Tudjmanovog HDZ-a prema manjinama", kaze poznati advokat Mario Nobile, koji zastupa 20-ak etnickih Srba koji na sudovima cekaju nastavak postupaka za obestecenje.

U medjuvremenu, pedesetak hrvatskih gradjana srpske nacionalnosti, koji nisu uspeli naplatiti odstedu za unistenu imovinu, obratilo se Sudu za ljudska prava u Strazburu.

Ovaj sud je vec doneo odluku u korist porodice Kutic iz Bjelovara, cija je kuca minirana 1991. godine, prema kojoj je Hrvatska duzna isplatiti 10.000 eura u vidu odstete.

Istovremeno je taj sud uputio zahtev hrvatskoj vladi da se do 15. marta 2003. godine izjasni da li ce konacno urediti zakone koji regulisu naknadu stete.

Hrvatska ministarka pravde Ingrid Anticevic-Marinovic obecala je proslog proleca tokom posete predsedniku Evropskog suda za ljudska prava Lucijusu Vildhaberu kako ce Zagreb ponovno vratiti na snagu odredbu ukinutu 1996. godine.

Drago Hedl je redovni saradnik IWPR-a.

Location: [Croatia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/hrvatska-bez-naknade-za-unistene-kuce>